

Slides: kortlink.dk/mrsh

En almen fagdidaktik med deltagelsesmuligheder for alle:

SCENARIEDIDAKTIK

Gl. Avernæs d. 13.4.2023

VELKOMMEN TIL PANDADESIGN A/S

- Regionen har bedt jer komme med jeres bedste bud på teknologiske hjælpemidler, der kan indgå i plejen af mennesker med demens.

MENNESKER MED DEMENS

- Hvad ved I om det?
- Hvad kender I til det?
- Hvad tænker I om at bruge teknologiske hjælpemidler i pleje af mennesker med demens?

SYGDOMMEN DEMENS

- Brug et min. på at finde viden om sygdommen demens: Hvad er mennesker med demens' kognitive udfordringer?

IDÉUDVIKLING

- Hvilke umiddelbare idéer har I til, hvordan teknologi kan hjælpe i plejen med mennesker med demens?

REALISERING

6. klasse har i et innovations- og entreprenørskabsforløb i teknologiforståelse fået til opgave hjælpemidler til plejen af mennesker med demens. I innovations- og entreprenørskabsforløbet udvikler eleverne ideer til løsninger på problemer som opleves af dem selv eller andre, og derefter realiserer de disse løsninger.

Gennem videoer og artikler undersøger eleverne, hvad det betyder at være en leder fra et plejehjem for mennesker med demens, og de taler med en leder fra et plejehjem om, hvordan pårørende oplever i hverdagen, ligesom de taler med en leder fra et plejehjem om demens og deres medarbejdere og beboere.

Eleverne får nu en introduktion til mikrokontrollere og sensorer, led-lamper, højttaler og knapper. Herefter brainstormer eleverne om løsninger på nogle af de problemer, de er kommet frem til.

De kvalificerede lærere, it-vejleder, og plejehjemslederen kommer også på besøg. Elevernes udvikles ideerne til egentlige designudkast og prototyper. Hver gang eleverne laver et design, skal de bede om feedback igen – til nogen frustration hos nogle af eleverne og på baggrund af feedbacken udvikles deres design og prototyper yderligere. Forløbet kulminerer i et arrangement, inspireret af Løvens Huk, hvor eleverne pitcher deres idéer foran en dommerkomité, bestående af den faglige leder fra plejehjemmet og læreren, som fungerer som partner i en større teknologivirksomhed og læreren.

Scenarier har intet facit - uforudsiglighed...

EVALUERING

- Hvad tænker I umiddelbart om elevernes idéer?
- Hvad er jeres umiddelbare reaktioner på forløbet?

VELKOMMEN

- **Scenariedidaktik:** En **almen fagdidaktik** med **deltagelsesmuligheder** for alle
- Scenariedidaktik eksemplificeret
- Almen fagdidaktik
- Deltagelsesmuligheder
- Struktur

HVEM ER JEG?

- Lektor i literacy research på DPU
  - National forskningsleder på PIRLS
  - Scenariedidaktiker
  - It- og teknologiforståelse
  - Læremidler
- Læremiddelforfatter og -konsulent
- Lærer
- Cand.pæd.
- Ph.d. i IT og mediekultur med særligt fokus på it
- Seminarleder/lektor
- Forlagsredaktør
- Didaktiker – ikke teknologiekspert

OVERSÆTTELSE SARBEJDE

SCENARIEDIDAKTIK

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE
AARHUS UNIVERSITET

DANMARKS IT- OG
MEDIEVEJLEDER FORENING
13. APRIL 2023

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR

SCENARIEDIDAKTIK

- **Scenariebaseret undervisning** er undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer – evt. i **roller** - en **meningsfuld praksis frem mod et reelt produktionsmål** (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2012, p. 30)
- Faglighed skal anvendes (kompetenceperspektiv)
- Produktionsmål: Eleverne skal fremstille noget (Læring er vidensbaseret handling)
  - Fysisk eller psykisk ‘produkt’ – men frem mod **NOGET** til **NOGEN** for **NOGET**
- Med blik for verden uden for skolen: Viden- og praksisformer fra domæner uden for skolen (Bundsgaard 2006, Bundsgaard et al. 2011, 2012, Hanghøj et al., 2017)
- Scenariedidaktik er altså inspireret af verden uden for skolen!

LYSET PÅ SKOLESTIEN

- Elevrådets ønske om lys på en cykelsti i kommunen
- Gentagne forsøg på kontakter til kommunalbestyrelsen
- Producerede en avis herom – 500 eksemplarer
- 3 mdr. senere var der lys

SPILLET OM MAGTEN

- Politikere
  - Spindoktorer
  - Journalister mv.
-
- 3. kl.
  - Valgplakater - DF
  - DGF

BØRNEGENES EGEN ULANDSKALENDER

Etiopien | Website med elevprod. x +

2020.u-landskalender.dk/laerere/materialet/website-med-elevproduktioner/

2020 BØRNEGENES U-LANDSKALENDER

Gå til 2019: Trækfuglen ▶

Forside

Materialet

Elevbogen

Website med elevproduktioner

Årets film

Opgaver og forløb

Værktøj til læreren

Bestil

Inspirationskursus

Gratis skolebesøg

Bestil materialet

Bestil nyhedsbrev

Info

Web: Eleverne går på opdagelse – og kan også lave fotohistorier eller en virtuel lågekalendar

Undervisningsmaterialet omfatter stærk IT-læring, der er skræddersyet, så det både er fagligt, nemt og engagerende. Hele tiden har eleverne alt, hvad de skal bruge, lige for hånden.

Der er dels et opdagelses-univers, hvor eleverne selv undersøger Etiopien. Dels er der to gratis web-værktøjer med Uni-Login, hvor de laver flotte, digitale produktioner og arbejder med Det 21. århundredes kompetencer.

E-Mail Del på facebook Print

Opdag Etiopien

På denne del af hjemmesiden kan eleverne frit gå på opdagelse. Her får de bred baggrund om landet og om dagliglivet for børnene der. De kan også bruge tiden som research til opgaverne.

Bestil klassesæt nu

Tryk klassesæt 249 kr

- 30 elevbøger
- 2 lærervejledninger
- Adgang til app og web

SCENARIEDIDAKTIK

- **Scenariebaseret undervisning** er undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer – evt. i **roller** - en **meningsfuld praksis frem mod et reelt produktionsmål** (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2012, p. 30)
- Faglighed skal anvendes (kompetenceperspektiv)
- Produktionsmål: Eleverne skal fremstille noget (Læring er vidensbaseret handling)
  - Fysisk eller psykisk ‘produkt’ – men frem mod **NOGET** til **NOGEN** for **NOGET**
- Med blik for verden uden for skolen: Viden- og praksisformer fra domæner uden for skolen (Bundsgaard 2006, Bundsgaard et al. 2011, 2012, Hanghøj et al., 2017)
- Scenariedidaktik er altså inspireret af verden uden for skolen!
- **MOD NOGET TIL NOGEN FOR NOGET**

SCENARIOEDIDAKTIK

- Rencæssancens *commedia dell'arte*-teater
  - Teaterstykker baseret på løse skitser af det dramatiske forløb, og som skuespillernes så improviserede inden for.
- Et scenarie = en løs skitse for et handlingsforløb, som kan gå i mange retninger.
- Et scenarie = et forestillings- og mulighedsrum
- Forestillingsevnen: 'Dramatic rehearsals': Mulige udfald (Dewey 1916; 1922)
  - *Det regner...*
  - *Jeg skal til Gl. Avernæs...*
- Et scenarie = **UDEN FACIT**

SCENARIOEDIDAKTIK

- Et scenarie = et komplekst problem
- Et komplekst problem = kan løses på mange måder
- Et komplekst problem = **UDEN FACIT**

- En andengradsligning = simpelt problem
- Har et facit

SCENARIOEDIDAKTIK

- "Wicked problems" (Rittel, 1972)
- 'Onde problemer'
- Uden facit
- Ved ikke, hvornår det er løst
- Løsning på ét problem medfører nye (fx kloakker, plov, Corona...)
- **Dilemmaer**

SCENARIOEDIDAKTIK

- Muligheder, dilemmaer eller wicked problems
- Et scenarie = **UDEN FACIT**
- **UFORUDSIGELIGHED**
- **RAMMESÆTNING!**
- Medbestemmelse – vi har brug for elevernes svar

SCENARIOEDIDAKTIK

- ... fælles *forestillinger* eller faktiske *situationer* som eleverne kan forestille sig, leve sig ind i og agere inden for med givne eller af eleverne identificerede *udfordringer*, som de kan *undersøge* og *handle* i forhold til gennem brug af *artefakter*, *teknologier* og *faglige tilgange* og *redskaber*, og som har forskellige mulige *udfald*. Scenarier vil oftest involvere flere elever og andre aktører og vil derfor kræve *samarbejde* og *kommunikation* (Fougt, Bundsgaard, Hanghøj & Misfeldt, 2022).
- **UDEN FACIT**
- **ET FORESTILLINGS- OG MULIGHEDSRUM**

SCENARIOEDIDAKTIK

- Didaktikkens tre grundspørgsmål
- Hvad skal jeg undervise i - INDHOLD
- Hvordan skal jeg gøre det - METODER
- Hvorfor? - BEGRUNDELSER

SCENARIEDIDAKTIK

- **INDHOLD:**
- **METODE:** Undervisning, der tager udgangspunkt i scenarier med wicked problems gennem faseopdelte processer, der munder ud i et produkt **til nogen for noget**
- Hvor eleverne kan handle
- **BEGRUNDELSER:** Fordi der er et markant læringsteoretisk belæg bag
  - *Der er bredt forskningsmæssigt belæg i både ældre og moderne læringsteorier for, at den bedste måde at lære på er projektorienteret undervisning, hvor man **forholder sig til et meningsfyldt problem** i en **meningsfuld, social situation**, fordi det virker befordrende på motivation og læring (fx Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2011, 2012; Blumenfeld, Kempler, Krajcik & Blumenfeld, 2006; Shaffer, 2006; Bundsgaard, 2005; Dewey, 1906). (Fougt, 2013, p. 120)*

SCENARIEDIDAKTIK

- **En almen fagdidaktik**
- Indhold fra de(t) relevante fag
- Normativ

DELTAGELSESMULIGHEDER

For alle

MIT PH.D.-PROJEKT (2015)

- Lones 7.klasse repeterer grammatiklektier. Lone slår ned på tilfældige elever.
- Lone: "Hvilken ordklasse er det?"
- Elev: "'Tit' er medlemsord."
- Lone: "Hvad er det for et ord?"
- Elev: "Naverbitum?"

Skolske kommunikationsformer

MIT PH.D.-PROJEKT (2015)

- Meretes 8. klasse arbejder med overgangen fra romantik til realisme og har læst novellen *Havfruens* af Henrik Pontoppidan.
- Merete: "Hvorfor var det ombord?"
- *Eleverne*
- Merete: "Du skal se flere hænder..."

Gæt, hvad læreren tænker

SKOLSKE KOMMUNIKATIONSFORMER

Initiering	Respons	Evaluering
Simon: Nå, hvad tror I vi skal tale om nu? Tatjana?	Tatjana: Øh hvad vi skal spise til aften?	Simon: Øh aftensmad. Øh nej. (2 sek.)
Simon: Er der andre forslag?	Georgina: Øh, hvad vi skal se i fjernsynet?	Simon: Det var også et godt forslag, men nej...

DEN SKOLSKE KULTUR

- 'Den skolske kulturs kommunikative kompetencer' (Hetmar 2017)
- Skolsk: Det der er der intet
- 'The School as a Community' (Sinclair & Coulthard, 1975)
- 'Læreren Evaluerer' (Wegerif, 2004, p. 4),
- 'Det er der intet DIALOG over' (Hetmar, 2017, p. 109).
- Eleverne kan kun ... provide responses in the 'slots' provided more by the teacher's understanding of the topic than by the quality of it (Mercer, 1995, p. 19)

Deltagelse
for de få!

SCENARIEDIDAKTIK

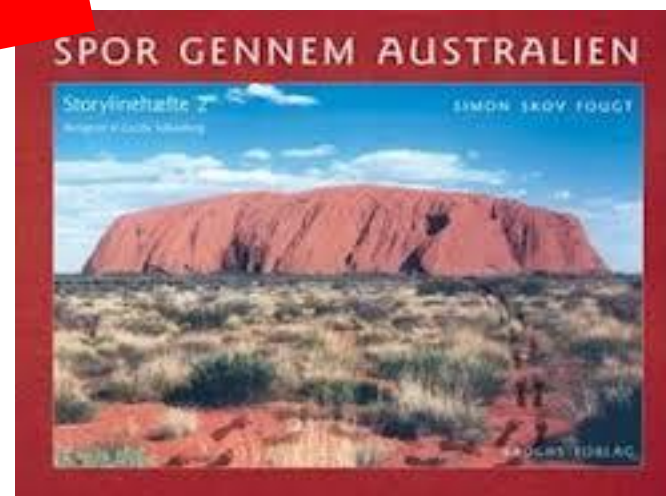
- Spørgeteknik
- Spørg dem, når du er oprigtigt interesseret i deres svar
- Der er intet galt i at fortælle ting til elever
- Der er alt galt i kun at spørge dem om det, jeg godt ved

- Wicked problems
- Argumenterende, reflekterende tilgang

SPOR GENNEM AUSTRALIEN (2001)

- En gruppe unge danskere er gennem Undervisningsministeriets initiativ blevet valgt til at deltage i en 3-ugers udvekslingsrejse til Australien i samarbejde med Dansk-Australsk Forening i sporene på Burlingamevej 10, 2200 København N.
- Hvorfor er det vigtigt?
- Hvordan ser det ud?
- Hvad viser jeres rejse?
- Hvad skriver jeres rejseleder om?
- Hvad ser I på rejsen? Historie?
- Hvad koster rejsen? Budget
- Ansøgning om støtte...

Faglighed i kontekstualiseret anvendelse

BESAT

-
- Politikere i det besatte Danmark
  - Autentiske tyske krav
  - Forkerte historiske beslutninger

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

MEI

SCENARIEDIDAKTIK

- 8.c er i gang med storylineforløbet *Europa*, hvor eleverne agerer politikere i det fiktive land Europa.
- Eleverne har inddelt sig i og skabt politiske partier efter egne valg
- Besøg af en MF
- Besøg af en borgmester
- Forløbet sluttede med en rundvisning på Christiansborg
- Finansloven skal vedtages
- Hvert parti udarbejder et finanslovsforslag
- Og sender deres finanslovsordfører til forhandlinger
- Og havde en tilsyneladende distræt lærer

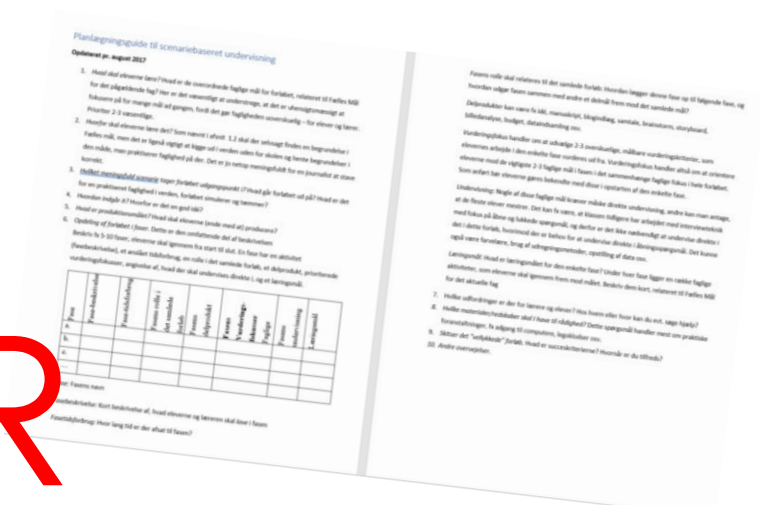

STRUKTUR

PLANLÆGNINGSGUIDE

- En stramt styret **faseopdelt** proces (Fougt, 2018)
- <http://www.simon-skov-fougt.dk/main/scenarietbaseretundervisning/index.php>
-
- Flexibelt værktøj
- Forløbet vil ændre sig
- ON FIRE:

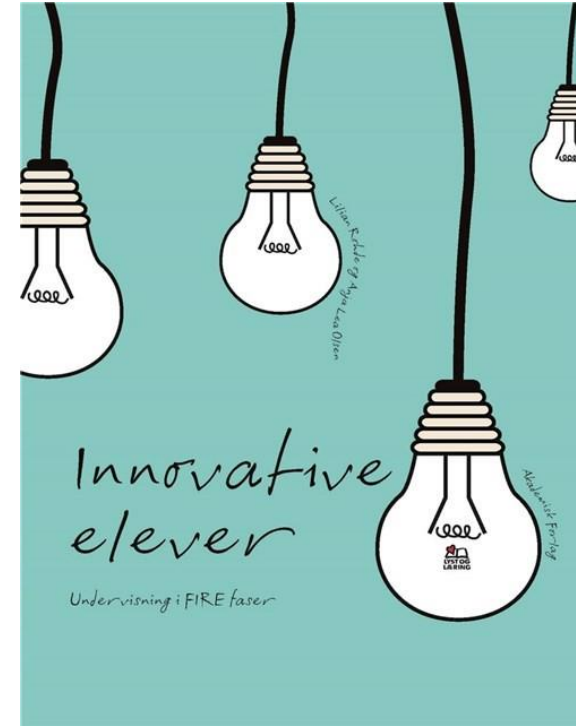
STRUKTUR

FASER: FIRE-MODELLEN

FIRE-modellen (Rohde & Olsen, 2014)

- **F**orståelse
- **I**dégenerering
- **R**ealisering
- **E**valuering

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

ON FIRE-MODELLEN

ON FIRE-modellen: Elevernes livsverden vs. højt specialiseret faglighed (Fougts & Philipps, 2020)

- **Oplevelse**
- **Nære livsverden**
- Forståelse
- Idégenerering
- Realisering
- Evaluering

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

DEMENS-CASEN: ET *ON FIRE*-FORLØB

- Oplevelse: **HEY – sætter scenen**: Film om sygdommen demens
- Nære livsverden: **Elevernes livsverden**: Eleverfaringer med sygdommen
- Forståelse: **Ét fagligt hovedfokus**: Sygdommen demens
- Idéudvikling: **Planlæg produktion**: Hvad vil I lave?
- Realisering: **Producer**
- Evaluering: **Evaluer**

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FORSTÅELSEFASEN: DET CENTRALE DILEMMA

- Hvad skal eleverne lave?
- Hvad skal eleverne lære?

REFLEKSION VS. FORSØG

- Raketaffyringsforsøg i 6.kl. (Barron et al., 1998)
  - Trial and error
- Erhvervsskoleelever og lagerindretning (Dillenbourg 2013)
  - Forskellige varegrupper
  - Forskellig størrelse og vægt
  - Forskellig efterspørgsel
  - Trial and error

FORSTÅELSE

- Ét – og kun ét – fagligt hovedfokus
- Fx opstarten af Forståelsesfasen
- Kursus, faglige input
- UNDERVSINING

- DILEMMA: DEMENS ELLER MICRO:BIT

FORSTÅELSE

- At klæde eleverne på fagligt til at håndtere den produktion, forløbet handler om
- Projektarbejdet drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)
- Virkeligheden er kompleks (scenarieniveau)
- Den faglige fordybelse: **UNDERVISNINGSNIVEAU**

Oplevelse

Nære
livsverden

Forståelse

Idéudvikling

Realisering

Evaluering

FORSTÅELSE

- **Verden uden for skolen**
- En virkelig plejehjemsleder

FORSTÅELSE

- Interviews
- **Verden uden for skolen**

- Mennesker med demens
  - Besættelsen
  - Børn
  - Aktiviteter
  - Hente børn
  - Bamse

AT ØVE SIG

- Selvfølgelig bliver man bedre af at øve sig
  - Hvis man har et projekt
-
- Træning ude af kontekst er spild af tid!

FULDE SCENARIER OG SCENARIEFRAGMENTER

- Fulde scenarier (Fougt, 2015, Fougt & Philipps, 2020)
  - Professionsscenarier
  - Hverdagsscenarier
  - Litterære scenarier
  - Æstetiske scenarier
- *Scenariefragmenter* (Fougt, 2015): Vi opøver et delelement **MED HENBLIK PÅ** et scenarie

FULDE SCENARIER OG SCENARIEFRAGMENTER

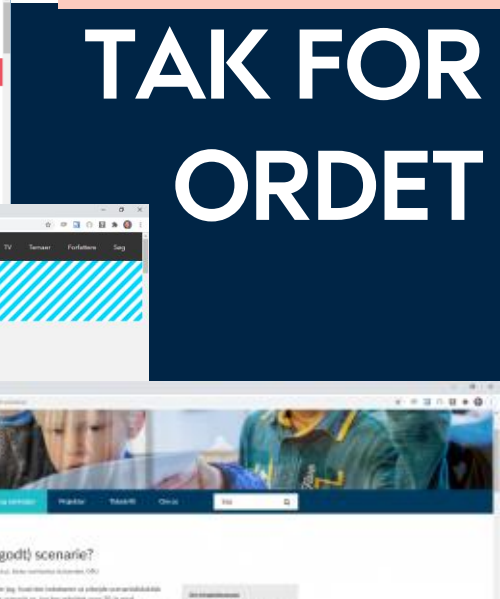
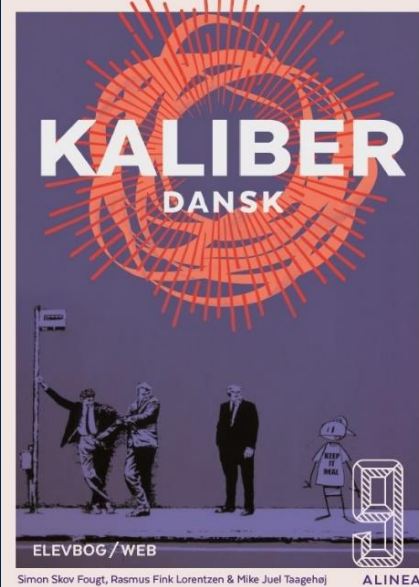
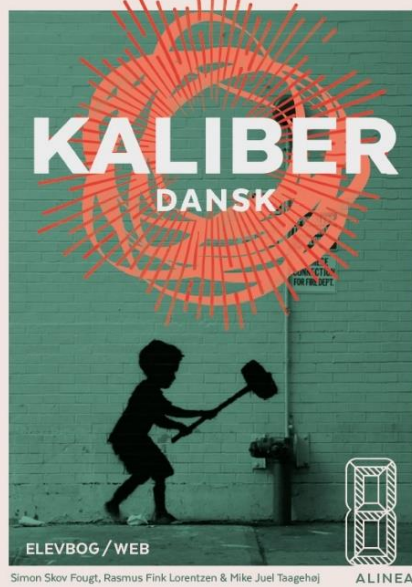
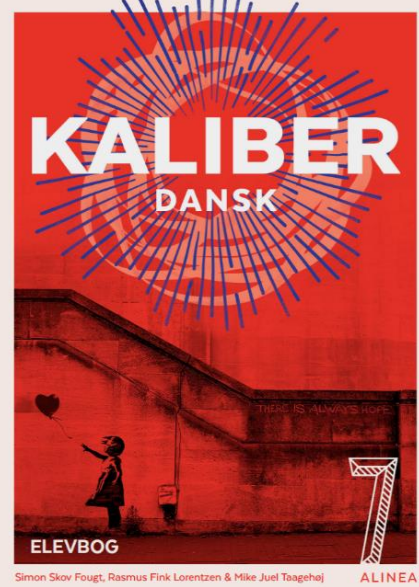

- Undervisningsforløb i teknologiforståelse: Udvikle teknologiske hjælpemidler til mennesker med demens
- HELT NYT FAGFELT
- Klassen havde aldrig arbejdet med teknologiforståelse
- Fagligt fokus på sygdommen demens
- Kort introduktion til micro:bitten
- Da de så skulle udvikle løsningerne, fandt vi ud af, at de kunne for lidt programmering
- Vi skulle have lavet et scenariefragment om, hvordan micro:bitten virker **før** forløbet

SPØRGSMÅL ELLER KOMMENTARER?

simon-skov-fougat.dk

sifo@edu.au.dk

DPU - DANMARKS INSTITUT FOR PÆDAGOGIK OG UDDANNELSE

AARHUS UNIVERSITET

FABL@SCHOOL.DK
7. NOVEMBER 2022

SIMON SKOV FOUGT
LEKTOR